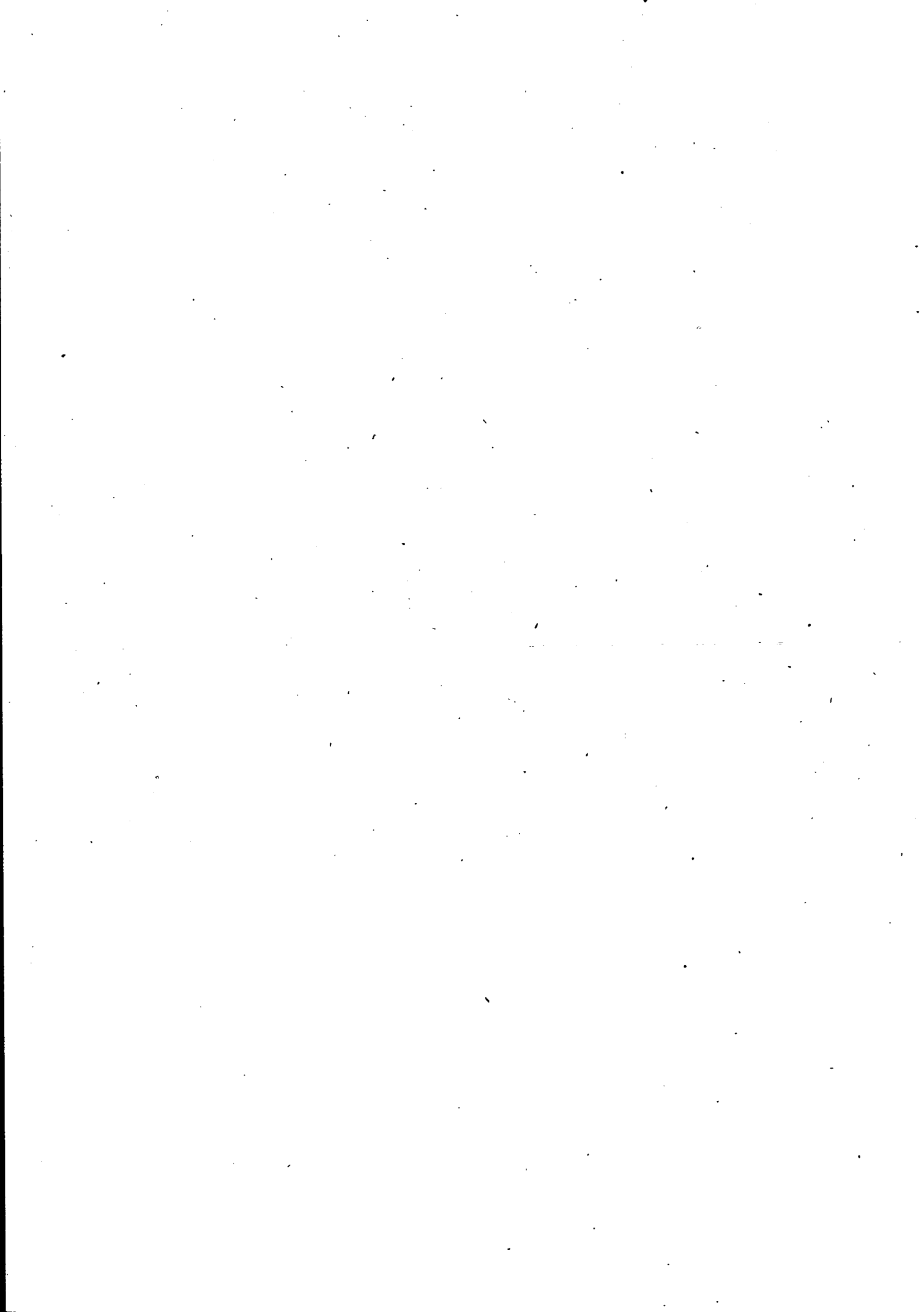

Rövid beszámoló a
Szegedi Orvostudományi Egyetem
könyvtárának 1977. évi munkájáról

Szeged
1978.

RÖVID BESZÁMOLÓ A SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM
KÖNYVTÁRÁNAK 1977. ÉVI MUNKÁJÁRÓL.

Készült a SZOTE Rektori Tanácsa részére
Szeged, 1978. február

RÖVID BESZÁMOLÓ A SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM
KÖNYVTÁRÁNAK 1977. ÉVI MUNKÁJÁRÓL.

Készült a SZOTE Rektori Tanácsa részére

Szeged, 1978. február

I. A KÖNYVTÁR FELADATAI:

A Könyvtár a Szervezeti és Működési Szabályzat alapján 1977. évben is ellátta:

- a/ egyetemi főfeladatait; elősegítette az egyetemi gyógyító-, oktató- és kutatómunkát.
- b/ területi ellátás keretében nyilvános szakkönyvtári szolgáltatókat biztosított Szeged város és környékének egészségügyi intézményei és e.ü. dolgozói részére.
- c/ országos feladatait. Az orvostudományi és más könyvtári hálózatokkal együttműködött a szakirodalmi ellátás érdekében, a könyvtárközi kölcsönzés és a gyűjtőköri kooperáció területén.

Az egyetemi főfeladatok ellátása során a szervezeti egységek részére központilag végzett könyvtári tevékenység részletezése.

- 1./ A központi könyv - folyóirat - különnyomatrendelés. (A rendelésekkel kapcsolatos reklamáció, levelezés.)
- 2./ központi leltározás
- 3./ központi katalogizálás
- 4./ központi szakozás
- 5./ központi katalóguskarton sokszorosítás
- 6./ a beérkező folyóiratok nyilvántartása (kardex) és szétosztása
- 7./ a több mint 4.800.000.- Ft értékben beszerzett egyetemi könyv és folyóirat ellátmány pénzügyi, gazdasági és szakmai nyilvántartása, gazdálkodás.
- 8./ bel- és külföldre kiadványcsere
- 9./ könyvtárközi kölcsönzés
- 10./ Tájékoztatás (reference)

- 11./ esetenként bibliográfia és irodalomkutatás
- 12./ olvasószolgálat (helybenolvasás, kölcsönzés, tájékoztatás)
- 13./ központi katalógus
- 14./ fotodokumentáció (reprográfia)
- 15./ állománykarbantartás; folyóirat- és könyvkötés
- 16./ szakmai tanácsadás, instrukció
- 17./ egyetemi és könyvtári kiadványok
- 18./ hálózati tevékenység /állomány egyeztetés, szakmai ellenőrzés stb./
- 19./ törlési ügyek és selejtezés
- 20./ az egyetem működéséhez szükséges nyomtatványok, kiadványok és egyéb sokszorosítási igények ellátása.

II. AZ ÉV LEGFONTOSABB ESEMÉNYEI

Kiemelt jelentőségű, hogy ez évben az egyetem állami és párt vezetői, a társadalmi szervek részletesen tájékoztak a Központi Könyvtár működéséről, helyzetéről, eredményeiről és nehézségeiről.

A Könyvtári Tanács, a Rektori Tanács, az MSZMP VB., az MSZMP Elméleti Intézetek taggyűlése előtt a könyvtári beszámoló és beszámoltatás értékelése meghatározója lesz az egyetem könyvtárügyének.

Az értékelések alapján a közeli és a távlati könyvtári fejlesztés kérdése központi, megoldásra váró feladattá vált.

III. A MŰKÖDÉSRE JELLEMZŐ ÖSSZEHASONLÍTÓ SZÁMADATOK

<u>Központi Könyvtár:</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Állománygyarapításra elköltsve	4,564.989.- Ft	4,865.745.- Ft
Fenti összegből egyéb hi- telre /MTA,ETT/ beszerzés	598.781.- Ft	508.132.- Ft
Állománynövekedés: /könyv+fi./	4.903 db	5.170.- db

	<u>1976</u>	<u>1977</u>
Állományból törlés: /könyv+fi./	877 db	1.857 db
Egyetemi összállomány	129.879 db	133.192 db
Időszaki kiadványok száma	1.291 db	1.330 db
Nemzetközi kapcsolat /ki- adványcsere/	171 db	181 db
Beiratkozott olvasók szá- ma	1.425 fő	1.625 fő
Könyvtárlátogatók száma	24.724 fő	33.414 fő
napi átlag	82 fő	108 fő
Kölcsönzők száma	9.064 fő	11.896 fő
Kölcsönzött kötetek száma	16.439 db	17.120 db
Könyvtárközi kölcsönzés	1.528 db	1.729 db
Irodalomkutatás: témák száma	12 db	8 db
tételek száma	366 db	281 db
Könyvtár alapterülete	584 m ²	584 m ²
Raktári polcok hossza	1.970 m	1.970 m
Olvasótermi ülőhelyek száma	50 db	50 db
Létszám: könyvtári tevé- kenységet ellátó	11 fő	11 fő
egyéb munkakörben	<u>10 fő</u>	<u>10 fő</u>
összesen:	21 fő	21 fő

Segédüzemek:

Sokszorosító:

Rendszeresített egyetemi nyomtatvány	129 db	155 db
Egyéb sokszorosítási igény	535 db	784 db
Nyomás+sokszorosítás	845.952 db	107.000 db
Papír felhasználás A/4-es méretben	1,000.000 db	1,120.000 db

Aranyozott betűsor	5.513 db	5.591 db
Szövetkezetben ill. kisiparos- nál végeztetett kötések száma	587 db	111 db
<u>Fotolaboratórium:</u>		
Különböző méretű nagyítás	3.164 db	6.940 db
Fotokópia /18x24, 21x30/	2.817 db	10.065 db
Diapozitív	800 db	375 db
Mikrofilm	9.500 □	14.060 □
Cinkoxidos másolat kb.	18.000 db	12.000 db

IV. A KÖNYVTÁRI MUNKATERÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL:

1./ Elhelyezés, épület, berendezés, felszerelés.

Az 1976. évi beszámolóban részletezett olvasótermi és raktári férőhely vonatkozásában gondjaink és nehézségeink változatlanok. Az elégtelen könyvtári férőhely, az általános zsúfoltság mind a Központi Könyvtárban, mind a hálózati könyvtárakban az alapvető könyvtári funkció ellátását nemcsak veszélyezteti, de rövidesen lehetetlenné teszi.

Az egyetem vezetőinek segítségével sikerült megfelelő minőségű és kapacitású CANON NP 5000.tip.xerox-gép /8.000 \$/ rendelését megindítani.

Igényesebb fényképfelvételek érdekében CANON AE 1.tip. fényképezőgépet szereztünk be 27,626.- Ft értékben.

A könyvtári lépcsőházban kiállítások rendezéséhez 7 db kiállító szekrényt készítettünk 30.000.- Ft értékben.

A lépcsőház kopott lépcsőit recés gumiborítással tettük biztonságossá.

2./ Költségvetés, gazdasági helyzet

Az 1977. évben a Könyvtár 4.395.000.- Ft költségvetéssel gazdálkodott. E mellett egyéb hitelkeretből /MTA,ETT. stb./ is jelentős szakirodalmi beszerzéseket bonyolítottunk le. Könyvtári állománybeszerzésre

Összesen 4.865.745.- Ft került felhasználásra.

A szakirodalom beszerzésénél, különösen a tőkés folyóiratok drágulása sok gondot okoz. Ennek ellenére ez évben sikerült kereten belül maradni, mivel a költségvetés kellő mértékben emelkedett. A jövőben is szükséges a gazdálkodás helyes arányainak megtartása mellett a költségvetési fedezet emelése s a városon belüli szakirodalmi beszerzések további koordinálása.

3./ Személyzeti ügyek.

A Könyvtárban dolgozók beosztás szerinti felsorolása:

Könyvtárosok	1 fő igazgató
	4 fő tud.munkatárs
	5 fő könyvtáros
	1 fő raktáros
Adminisztrátor	1 fő
Hivatalsegéd	2 fő
Fényképész	1 fő
Könyvkötő	3 fő
Sokszorosító, nyomdász	<u>3 fő</u>
Összesen:	21 fő

Szakképzettség tekintetében:

Felsőfokon képzett könyvtáros /egyetem ill.főisk./	6 fő
Középfokon képzett könyvtáros /érettségivel/	4 fő
Alapfoku könyvtárosi tanfolyam	1 fő
Közgazdasági technikum	1 fő
Fényképépszemester	1 fő
Nyomdai technikus /ill.könyvkötőmester/	2 fő
Gépkarbantartó technikus	1 fő
Szakmunkás	2 fő
Gépiró	1 fő
Szakképzetlen /hivatalsegéd/	2 fő

A munkakörök ellátásához szükséges szakképzettséggel tehát mindenki rendelkezik. A felsorolt szakképzettek közül 12 fő a könyvtár segítségével és ösztönzésével szerezte meg képesítését. A társegyetemek könyvtáraiban Budapesten 3 fő, Pécsen 1 fő, Debrecenben 1 fő, összesen 5 fő a felsőfokon képzett könyvtáros.

A Központi Könyvtár könyvtárosi és egyéb dolgozói létszáma igen kevés, más szakterületeken működő egyetemi könyvtárokhoz viszonyítva egy könyvtári osztály létszámának felel meg. Nehezíti a helyzetet, hogy az elégtelen létszámból hosszú évek óta átlagban 2 fő esik ki a munkából szülés, gyermekgondozási szabadság, betegség vagy egyéb okok miatt. Kevés a fő-, vagy részfoglalkozású könyvtáros az intézeti és klinikai könyvtárakban is.

Az 1977. évi tevékenységünket ez évben is alapvetően akadályozta dolgozóink kiesése a munkából. A könyvtárosoknál 510, a segédüzemi dolgozóknál 39, összesen 549 a kiesett munkanapok száma.

Az év folyamán az alábbi létszámváltozás történt.

Márton Valéria könyvtáros 1977.III.16-án kilépett
Németh Borbála könyvtáros 1977.VIII.1-én belépett
Nyilas Jenő nyomdai szakmunkás 1977.V.31-én kilépett
Tiszavári József nyomdai szakmunkás 1977.VI.16-án belépett
Hlaváthy László műhelyvezető 1977.XII.31-én kilépett.

Az 1977. évi bérrendezések a segédüzemi dolgozókat érintették. A felsőoktatási kulcsszámra besorolt 4 fő részére 1.460.- Ft az egészségügyi kulcsszámra besorolt 2 fő részére 670.- Ft került felosztásra.

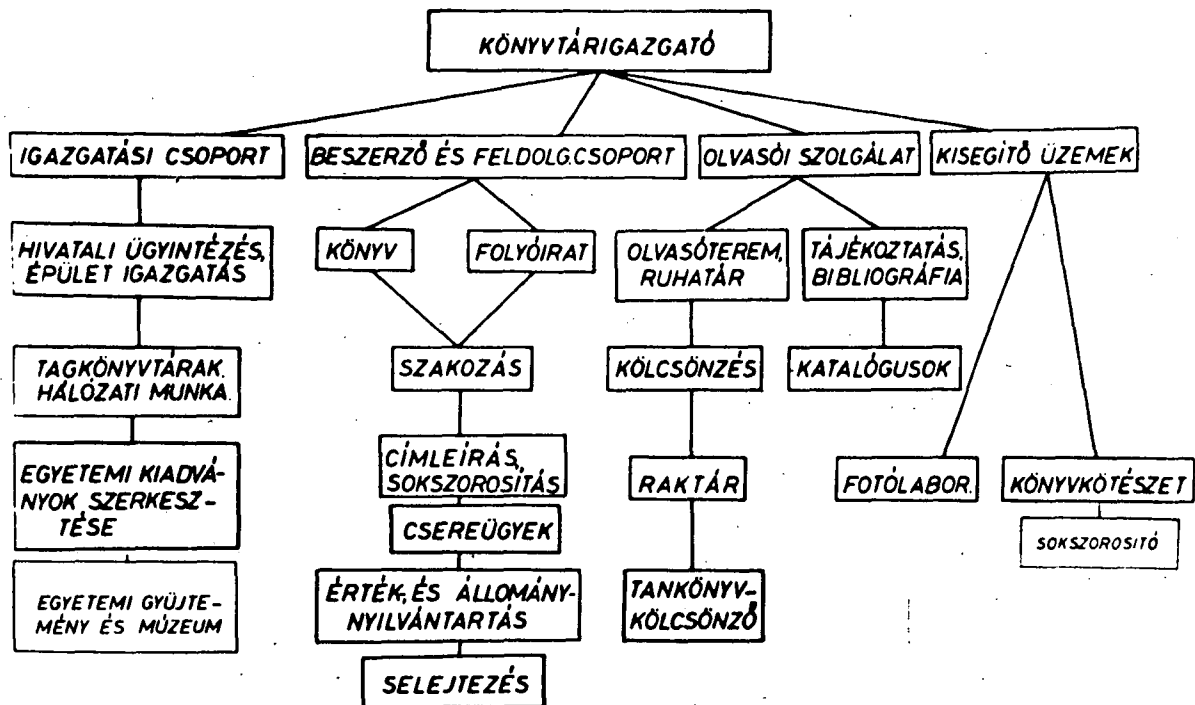
Elismerés

Ez évben a "Törzsgárda-jelvény bronz fokozatát" kapta:
Dr.Kovács Ádámné könyvtáros.

4./ Munkaszervezet:

A Központi Könyvtár kialakított munkaszervezete a könyvtárral szemben támasztott társadalmi, szakmai és gazdasági igényekhez igazodik. A létszámhelyzet folyamatos javítása nélkül a munkaszervezetet nem lehet tartalommal megtölteni.

A SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM KÖNYVTÁRÁNAK SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

5./ Az állomány gyarapítása és apasztása.

Egyetemünk könyvtári állománya ez évben 5,170 egységgel /könyv, folyóirat, egyéb dokumentum, gépirat/ gyarapodott.

Az Országos Közművelődési Tanács 70.000.- Ft-os céltámogatása jelentősen növelte a közművelődési könyvtári anyag beszerzését.

Az állomány gyarapításában az egyetemi gyűjtemény minőségi szintjének emelése érdekében szeretnénk elérni, hogy a SZOTE kutatóinak akadémiai disszertációból egy példányt hivatalosan a mi könyvtárunkban helyezzenek el.

Szakkönyvtárunk évek óta folyamatosan végzi az állomány apasztással, az elavult könyvtári anyag kivonásával járó munkaigényes feladatokat. Különösen a hálózati /intézeti és klinikai/ könyvtáraknál kellene a profiltisztítás, az állományból való kiiktatás, a selejtezés munkáját elősegíteni és meggyorsítani. Létszám biztosítása nélkül az e téren jelentkező feladatok folyamatos végzése meghaladja a Könyvtár jelenlegi teljesítő képességét.

6./ Az állomány nyilvántartása, feldolgozása, elhelyezése.

A szakirodalmi ellátás biztosításához elsődleges feltételként az arányosan növekvő beszerzési keretek állanak rendelkezésünkre. A szakirodalom nyilvántartásához, feldolgozásához szükséges elegendő létszám viszont nem biztosított. A beszerzett irodalom feldolgozása és feltárása, a megnövekedett pénzügyi és gazdasági nyilvántartásbeli feladatok elvégzése ennek következtében elhúzódik, nem tarthat lépést a könyvtárral szemben támasztott évenként növekvő igényekkel.

Az évi gyarapodás elhelyezése alapvető gondot jelnt mind a Központi Könyvtárban, mind az intézeti és klinikai könyvtárakban. A Könyvtár a Könyvtári Tanáccsal együtt az 1977. évben rövid és hosszutávu fejlesztési tervet

állított össze a raktári férőhely kérdésének megoldására.

A Központi Könyvtárban a könyvállomány ellenőrzése befejeződött. A részleges állományellenőrzésről a jegyzőkönyv 1977 III.10-én elkészült. A hiány mértéke a vonatkozó 3/1975.(VII.17.)KM-PM.sz.rendelet 25 § d. pontja értelmében a megengedhető százalékot nem haladta meg.

7./ Hazai és nemzetközi kapcsolatok, kiadványcsere.

A hazai /108 db/ és nemzetközi /181 db/ kapcsolatok fenntartása, a kiadványcsere mind a Könyvtár mind az Egyetem számára igen jelentős értékű.

A meglévő kapcsolatok ápolása kimeríti erőnket, újak kialakítását az elégtelen létszámhelyzet korlátozza.

8./ Olvasószolgálat.

A legfontosabb olvasói, olvasótermi és kölcsönzési számadatok a Könyvtár fokozódó igénybevételét igazolják.

A rendelkezésre álló könyvtárosi létszám a napi 10 órás nyitvatartás alatt a szolgálat ellátást nagy nehézségekkel tudja csak ellátni. Igen kedvezőtlen a helyzet, mert csak egyszemélyes olvasótermi szolgálatot tudunk biztosítani s nincs ruhatáros. Ez a helyzet különösen az esti órákban nélkülözi a biztonságot, a társadalmi tulajdon megőrzésének alapvető szempontjait. A könyvtárhasználat biztosításához, a növekvő szakmai igények teljesítéséhez egyszemélyes szolgálat nem kielégítő.

Az egyetemi hallgatók ellátásában - 50 ülőhellyel rendelkező olvasóteremmel - nem tudunk ez évben sem előbbre lépni.

A könyvtárközi kölcsönzés adatainak elemzése egyetemünk folyóiratállományának értékét jelzi. A könyvtárközi kölcsönzések 2/3-ad részét tőlünk kérik, a

SZOTE kérései a kölcsönzések 1/3-ad részét teszik ki.

9./ Hálózati munka.

Az 1977. évben a hálózati munka középpontjában az intézeti és klinikai könyvtárakban a két évenként kötelező állományellenőrzésben való részvétel, azok előkészítése, a központi és hálózati nyilvántartások egyezőségével kapcsolatos időigényes feladatok végzése állt.

Ezen munkák elősegítése érdekében a hálózati könyvtárosok részére két napos továbbképzést, szakmai eligazítást tartottunk.

Az év folyamán elvégzett jelentősebb munkák:

a/ teljes könyvtári állomány és nyilvántartás rendbetétele	1	hálózati könyvtár részére
b/ állományellenőrzés	6	"
c/ hiányjegyzék egyeztetés, adatok kigyűjtése	7	"
d/ 6 db állomány átadást-átvételt rögzítő jegyzék átvezetése	12	"
e/ törlési /selejtezési/ jegyzék adatainak kiiktatása a központi és hálózati nyilvántartásokból	20	"
f/ állomány ellenőrzéshez leltáriszám jegyzékek kiegészítése adatokkal 1977-ig	22	"

A felsorolt munkák végzése során az egyetemi állomány és értéknylvántartásokkal kapcsolatos egyéb részletező és összesítő feladatokat is elvégeztünk.

A 46 szervezeti egység és részleg számára végzett hálózati munka feladatainak ellátásához biztosított egy fős könyvtárosi létszám nem elegendő, ezért folyamatosan más könyvtári területen dolgozók is e munkavégzést segítették.

A hálózati könyvtárakban a kötelező állományellenőrzés

lényegében befejeződött, ezért az 1978. évben az intézeti és klinikai könyvtárak szakmai ellenőrzése és módszertani instruálása fog előtérbe kerülni.

10./ Különgyűjtemények.

Az 1970. évi rektori engedéllyel létrehozott "egyetemi gyűjtemény és muzeum", a különlenyomatok és a pályamunkák elkülönített anyaga a folyó évben is gyarapodott. Kedvezőbb feltételek biztosításával megkezdhetnénk az egyetemen még fellelhető, értékes - a szegedi orvostudomány fejlődéséhez, az Egyetem történetéhez tartozó - tárgyak, eszközök, butorzat, iratok begyűjtését.

11./ Szakirodalmi tevékenység.

1./ Zallár Andor

Beszámoló a szegedi egyetemek ötvenéves jubileumáról.

= A Szegedi Orvostudományi Egyetem Évkönyve 1970/1971/72. Szeged, 1977. SZOTE. 91-96 p.

2./ Zallár Andor

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Évkönyve 1970/71-1971/72. Szerk.: - - -
Szeged, 1977. SZOTE. 314 p.

3./ Zallár Andor

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Könyvtárának története 1926-1976. [Gépirat]
Szeged, 1977. 262 p.

4./ Zallár Andor - Mátéfy Ágnes - Várhelyiné de Rivo Márta

A Szegedi Orvostudományi Egyetem dolgozóinak szakirodalmi munkássága az 1970. és az 1971. évben. Bibliográfia.

= A Szegedi Orvostudományi Egyetem Évkönyve 1970/71-1971/72.
Szeged, 1977. SZOTE. 142-314 p.

12./ Egyetemi és könyvtári kiadványok.

Elkészült az Egyetemi Évkönyv az 1970/71. és az 1971/72. tanévi kötete. A kötet tartalmazza az 1970. és az 1971. évi bibliográfiát is.

A rendszeresített egyetemi kiadványokkal kapcsolatos lemaradás behozására az 1977. évben alapvető intézkedések történtek, javultak a munkálatokhoz szükséges feltételek.

Az 1977. évben gyorstájékoztató céljából összeállítottunk két db könyvtári kiadványt: "Uj külföldi könyvek jegyzéke". 1976. II.fév. és az 1977.I.félév beszerzéseiről, összesen 77 oldal terjedelemben.

Elkészült a "SZOTE Könyvtárának története 1926-1976" c. könyvtártörténeti összeállítás 262 oldal terjedelemben. A dolgozat irattári és egyéb dokumentumok alapján feltárja és összefoglalja a Könyvtár 50 évi működésének történetét.

13./ Egyéb tevékenység.

- 1./ Ez évben is a nemzetközi adat- és címtárak részére egyetemünkről különböző tájékoztatásokat állítottunk össze angol nyelven.
- 2./ "Odessza-Szeged. A JATE és SZOTE kapcsolatainak fejlődése az odesszai testvér egyetemekkel". /1977.okt. 7./ c. kiállításához adatokat, foto- és egyéb dokumentációt szolgáltatottunk.
- 3./ Továbbképzés, tapasztalatszerzés keretében részt vettünk az Orvosi Könyvtárosok 6. Tájékozódásán /Miskolc 1977.IX.5-6./

14./ Segédüzemek.

A könyvkötészet és sokszorosító részleg munkájában a mennyiségi és minőségi szint emelése alapvetően csak a kedvezőbb elhelyezés, a tényleges összevonás segítségével érhető el. A vonatkozó /1972.évi/ rektori határozat megvalósítását szorgalmazni kell.

V. ÖSSZEGEZÉS:

A Könyvtár egyetemi és egyéb feladatai, a működésre

jellemző legfontosabb összehasonlító számadatok /1976-1977/ és az egyes könyvtári területekről szóló rövid ismertetések alapján megállapítható:

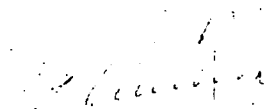
Egyetemünk fejlődése gyorsütemű. Új részlegek, szervezeti egységek alakulnak. Növekszik az oktatói, kutatói- és hallgatói létszám. A könyvtári tevékenység az egyetem fejlődésének ritmusában ennek megfelelően szintén növekszik. A feladatok növekedésével a működési feltételek nem tartanak lépést. Ezért ma már alapvető lemaradás mutatkozik az olvasói, raktári férőhely és a könyvtárosi létszám tekintetében egyaránt. Megoldatlan a hallgatók könyvtári ellátásának lehetősége is.

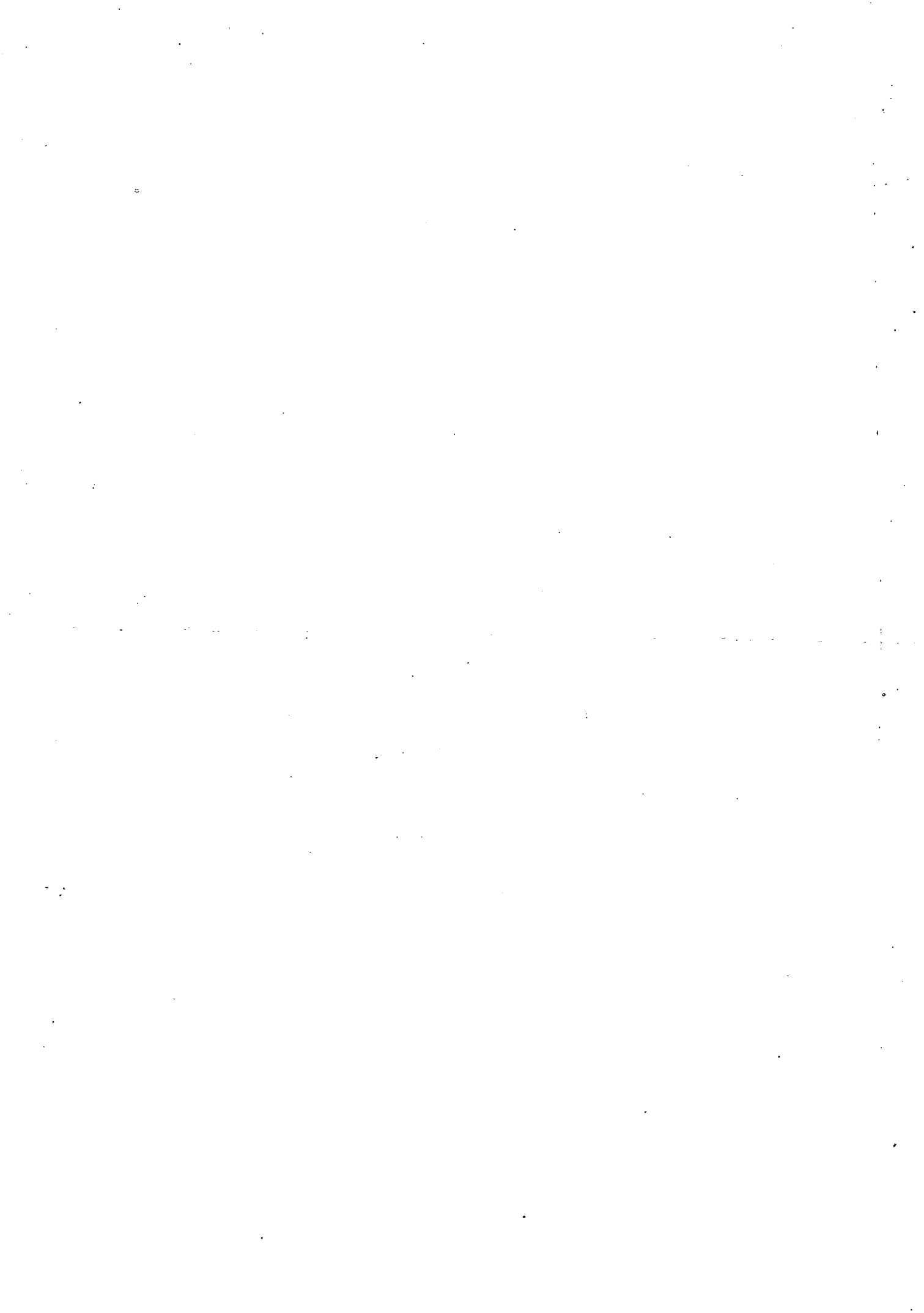
A Központi Könyvtár teljesítő képessége jelenlegi kereteiben nem fokozható.

A beszerzett szakirodalom elhelyezése és tárolása nemcsak a Központi Könyvtárban, de a hálózati könyvtárakban is lehetlenné válik. Az általános zsúfoltság a szakirodalom használatában rövidesen leküzdhetetlen akadályokat fog jelenteni.

A nehézségek megszüntetését, a könyvtári keretek fejlesztésének ügyét az Egyetem vezetői, társadalmi szervei az év folyamán több alkalommal megtárgyalták. Alapvető határozatokkal és intézkedésekkel kívánják elősegíteni a könyvtári szolgáltatások fejlesztését.

Szeged, 1978. február

/Zallár Andor/
könyvtárigazgató

jellemző legfontosabb összehasonlító számadatok /1976-1977/ és az egyes könyvtári területekről szóló rövid ismertetések alapján megállapítható:

Egyetemünk fejlődése gyorsütemű. Új részlegek, szervezeti egységek alakulnak. Növekszik az oktatói, kutatói- és hallgatói létszám. A könyvtári tevékenység az egyetem fejlődésének ritmusában ennek megfelelően szintén növekszik. A feladatok növekedésével a működési feltételek nem tartanak lépést. Ezért ma már alapvető lemaradás mutatkozik az olvasói, raktári férőhely és a könyvtárosi létszám tekintetében egyaránt. Megoldatlan a hallgatók könyvtári ellátásának lehetősége is.

A Központi Könyvtár teljesítő képessége jelenlegi kereteiben nem fokozható.

A beszerzett szakirodalom elhelyezése és tárolása nemcsak a Központi Könyvtárban, de a hálózati könyvtárakban is lehetlenné válik. Az általános zsúfoltság a szakirodalom használatában rövidesen leküzdhetetlen akadályokat fog jelenteni.

A nehézségek megszüntetését, a könyvtári keretek fejlesztésének ügyét az Egyetem vezetői, társadalmi szervei az év folyamán több alkalommal megtárgyalták. Alapvető határozatokkal és intézkedésekkel kívánják elősegíteni a könyvtári szolgáltatások fejlesztését.

Szeged, 1978. február

/Zallár Andor/
könyvtárigazgató